

Aktuální problémy vymezování OPVZ a způsob hospodaření

Pavel Novák
Vyškov 26.10.

Česká technologická
platforma pro zemědělství

Ochrana vodních zdrojů

- Aktuálně existují v praxi současně **PHO i OP**,
- novelou zákona o vodách nedošlo ke zrušení PHO !!!
- u VN již proběhly revize a jsou stanovena OPVZ,
- v oblastech, kde neproběhla revize pásem podle nových předpisů, jsou stále v platnosti stávající PHO – především malé podzemní zdroje

Zdroj: VAS, a.s.

Metodiky OPVZ

2012 MŽP

TVORBA METODIK PRO VYMEZOVÁNÍ OCHRANNÝCH PÁSEM VODNÍCH ZDROJŮ

<u>I.</u>	<u>TVORBA METODIK</u>	4
<u>A.</u>	<u>Analýza současného stavu v oblasti ochranných pásem vodních zdrojů</u>	4
1.	<u>Vývoj před vznikem samostatné České republiky v roce 1993</u>	4
2.	<u>Vývoj v letech 1993 – 2010</u>	5
3.	<u>Současná situace</u>	5
4.	<u>Situace v zahraničí</u>	7
<u>B.</u>	<u>Metodický postup pro vymezení ochranných pásem vodních zdrojů</u>	9
1.	<u>Metodické principy a kritéria pro vymezení ochranných pásem vodních zdrojů</u>	11
2.	<u>Katalog opatření a zákazů činností v ochranných pásmech vodních zdrojů</u>	13
3.	<u>Struktura a obsah dokumentace ochranných pásem vodních zdrojů</u>	14

<u>II. PODKLADY PRO LEGISLATIVNÍ ÚPRAVU V OBLASTI OCHRANNÝCH PÁSEM VODNÍCH ZDROJŮ</u>	15
<u>A. Návrh novely zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů</u>	16
<u>1. § 20</u>	16
<u>2. § 30</u>	16
<u>3. § 102</u>	17
<u>4. Přechodná ustanovení</u>	18
<u>B. Novelizace vyhlášky MŽP č. 137/1999 Sb.</u>	20

Vodárenské nádrže PVL

5) Vodárenské nádrže:

Název VD	Vodní tok	Zásobní prostor				Celkový objem nádrže ¹⁾ (mil. m ³)	Aktuální objem nádrže ²⁾ (mil. m ³)	Přítok (m ³ .s ⁻¹)	Odběr ³⁾ (m ³ .s ⁻¹)	Odtok ⁴⁾ (m ³ .s ⁻¹)	Změna hladiny (m / týden)
		Naplněnost		Max. hladina (m n. m.)	Aktuální hladina (m n. m.)						
		(mil. m ³)	%								
Římov	Malše	25.672	85.53	470.65	468.41	32.085	27.740482	1.1	0.486	0.7	-0.02
Karhov	Studenský p.	0.159	55.12	668.40	667.717	0.386	0.257023	0.01	0.01	0.02	-0.02
Husinec	Blanice	1.777	86.35	522.33	521.58	2.829	2.548072	0.65	zanedb.	0.61	0.18
Staviště	Staviště	0.283	72.90	580.60	579.70	0.420	0.311	0.02	zanedb.	0.03	-0.06
Švihov	Želivka	209.894	85.30	377.00	374.34	266.560	230.390	0.46	3.05	0.41	-0.12
Lučina	Mže	2.08	60.22	532.10	529.77	3.80	2.43	0.290	0.035	0.350	-0.11
Nýrsko	Úhlava	12.82	80.31	521.55	519.10	16.93	13.79	0.350	0.114	0.520	-0.12
Žlutice	Střela	6.45	62.71	507.05	503.89	11.13	7.30	0.005	0.091	0.240	-0.19
Klíčava	Klíčava	5.80	73.79	293.70	290.07	7.98	5.92	0.003	0.085	0.017	-0.13
Láz	Litavka	0.59	71.85	641.35	639.70	0.83	0.60	0.009	0.019	0.011	-0.07
Pílská	Pílský p.	0.76	58.20	671.40	668.30	1.59	1.04	0.009	0.028	0.006	-0.08
Obecnice	Obecnický p.	0.33	61.16	564.55	562.39	0.56	0.35	0.021	0.035	0.012	-0.14

Pozn.:

¹⁾ Uváděný celkový objem nádrže je součet max. objemu prostoru stálého nadržení a max. objemu zásobního prostoru.

²⁾ Uváděný aktuální objem nádrže je součet objemu prostoru stálého nadržení a aktuálně naplněného zásobního prostoru. Je to objem, který může být využit pro zajištění účelů vodního díla, za předpokladu, že by v režimu mimořádné manipulace byla využita voda i z prostoru stálého nadržení.

³⁾ Číslo nebo slovní vyjádření „zanedbatelný“.

⁴⁾ Skutečný odtok pod vodním dílem po odečtení odebraného množství vody.

Další doplňující aktuální informace naleznete na internetových stránkách www.voda.gov.cz

Horní Bojanovice – setí po svahu

zdroj: Povodí Moravy, s.p.

Ochrana půdy a vody – GAEC (DZES)

- **Good Agricultural and Environmental Conditions - GAEC**
Dobrý Zemědělský a Environmentální Stav - DZES
- zajišťuje zemědělské hospodaření ve shodě s ochranou životního prostředí
- dodržování je povinné pro žadatele o přímé platby, podpory z osy II - Program rozvoje venkova a některé podpory společné organizace trhu s vínem
- platí v České republice od 1. 1. 2010

DZES 1: Dodržení ochranných pásů podél vodních toků

- Podmínky se vztahují na všechny DPB přiléhajících k útvarům povrchových vod.
- Standard obsahuje tři požadavky na zachování ochranného pásu podél vodních toků uvnitř i vně zranitelných oblastí:
 - pás nehnojené půdy stanovený podle **§ 12 nařízení vlády č. 262/2012 Sb.** o šířce nejméně 3 m od břehové čáry;
 - u dílu půdního bloku s průměrnou sklonitostí převyšující 7 stupňů ochranný pás o šířce nejméně 25 m od břehové čáry;
 - nebudou užita tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem, a dodržení při aplikaci přípravku na ochranu rostlin stanovenou ochrannou vzdálenost za účelem ochrany vodních organismů od břehové čáry.
- Záměrem je ochrana vody před znečištěním pocházejícím ze zemědělské činnosti a předcházení možnému vzniku takového znečištění.

Zdroj: Oppeltová, 2016

DZES 3: Ochrana podzemních vod proti znečištění

- Podmínky se vztahují na žadatele, kteří nakládají se závadnými látkami.
- Standard obsahuje požadavky stanovené **§ 38 a 39 vodního zákona** k ochraně povrchových a podzemních vod a životního prostředí při manipulaci, skladování a vypouštění závadných látek.
- Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby tyto látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod.
- Podmínka je nově doplněna o zákaz přímého vypouštění dle **§ 38 vodního zákona**.
- Rozšířen je dále požadavek na technický stav jímek pro tekutá statková hnojiva (močůvka, kejda apod.), kapalná minerální hnojiva (např. DAM 390) a kapalná organická hnojiva (např. digestát), nikoli tedy jen ropných látek ve sjednocené podobě s aktuálně platným požadavkem **PPH 1/8**.

Zdroj: VAS, a.s.

DZES 5: Minimální úroveň obhospodařování půdy k omezování eroze

- Podmínky se vztahují na DPB veškeré zemědělské půdy označené v LPIS jako půda silně erozně ohrožená (SEO) nebo mírně erozně ohrožená (MEO).

www.mapy.cz

Státní hranice ČR a Rakouska – velikost pozemků → vliv na erozi půdy

Přítok do VN Plumlov

zdroj:Povodí Moravy, s.p.

DZES 6: Zachování úrovně organických složek půdy, včetně zákazu vypalování strniš

- Podmínky zákazu pálení se vztahují na veškerou zemědělskou půdu.
- Podmínky pro zachování organického hmoty v půdě se vztahují na DPB s druhem kultury orná půda.

- Kontrola podmíněnosti
- CROSS COMPLIANCE
- Novela nařizení vlády č. 48/2018 Sb.

Povinné požadavky na hospodaření (PPH)

TÉMA VODA 3,1

PPH I – ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělský zdrojů

Mezi jednotlivé kontrolované požadavky patří především:

- evidence o hnojivech použitých na zemědělské půdě,
- porušení hnojení v období zákazu,
- dodržení maximálního limitu 170 kgN/ha/rok
- skutečná kapacita skladovacích prostor podniku,
- ochranné pásy 25 m se sklonem převyšujícím 7° od břehové čáry,
- ochranné pásy 3 metry od břehové čáry útvaru povrchových vod
- používání dusíkatých hnojivých látek na půdu zaplavenou, přesycenou vodou, promrzlou nebo pokrytou sněhem,
- splnění požadavků, z hlediska ochrany vod, skladovacích prostor pro statková hnojiva

Povinné požadavky na hospodaření (PPH)

- **3.6. TÉMA Přípravky na ochranu rostlin**
- **PPH 10 Uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh**
- **Celkem 7 kontrolovatelných požadavků PPH 10/1-7**

10	1	Rozsah	Malý	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu podzemní vody, je 1.
			Střední	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu podzemní vody, je 2 až 4.
			Velký	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu podzemní vody, je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	X
			Střední	Aplikace přípravku nebyla provedena v souladu s požadavky na ochranu podzemní vody.
			Velká	XByl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat			Ano.	
10	2	Rozsah	Malý	Počet přípravků použitých do nepovolené plodiny je 1.
			Střední	Počet přípravků použitých do nepovolené plodiny je 2 až 4.
			Velký	Počet přípravků použitých do nepovolené plodiny je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	Povolené užití přípravku nebylo dodrženo v rozsahu do 10 % výměry obhospodařované plochy plodiny včetně.
			Střední	Povolené užití přípravku nebylo dodrženo v rozsahu od 10 do 50 % výměry obhospodařované plochy plodiny včetně.
			Velká	Povolené užití přípravku nebylo dodrženo v rozsahu nad 50 % výměry obhospodařované plochy plodiny- nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat			Ano.	
10	3	Rozsah	Malý	Počet přípravků, u kterých byla překročena nejvyšší povolená dávka, je 1.
			Střední	Počet přípravků, u kterých byla překročena nejvyšší povolená dávka, je 2 až 4.
			Velký	Počet přípravků, u kterých byla překročena nejvyšší povolená dávka, je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.

10	4	Rozsah	Malý	Počet přípravků, které byly použity v ochranném pásmu vodního zdroje v rozporu s pokyny k ochraně vod, je 1.
			Střední	Počet přípravků, které byly použity v ochranném pásmu vodního zdroje v rozporu s pokyny k ochraně vod, je 2 až 4.
			Velký	Počet přípravků, které byly použity v ochranném pásmu vodního zdroje v rozporu s pokyny k ochraně vod, je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	Přípravek byl použit na obhospodařované ploše ochranného pásma vod v rozsahu do 10 % včetně.
			Střední	Přípravek byl použit na obhospodařované ploše ochranného pásma vod v rozsahu od 10 % do 50 % včetně.
			Velká	Přípravek byl použit na obhospodařované ploše ochranného pásma vod v rozsahu nad 50 %- nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat			Ano.	
10	5	Rozsah	Malý	Počet aplikací přípravku, popř. směsi přípravků, přípravku s hnojivem, nebo směsi přípravků s pomocným prostředkem nebo hnojivem v rozporu s požadavky na ochranu včel a suchozemských obratlovců, je 1.
			Střední	Počet aplikací přípravku, popř. směsi přípravků, přípravku s hnojivem, nebo směsi přípravků s pomocným prostředkem nebo hnojivem v rozporu s požadavky na ochranu včel a suchozemských obratlovců, je 2 až 4.
			Velký	Počet aplikací přípravku, popř. směsi přípravků, přípravku s hnojivem, nebo směsi přípravků s pomocným prostředkem nebo hnojivem, v rozporu s požadavky na ochranu včel a suchozemských obratlovců, je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	X
			Střední	Při aplikaci přípravku nebylo postupováno v souladu s požadavky na ochranu včel a suchozemských obratlovců.
			Velká	X Byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.

		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
		Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat		Ano.
10	6	Rozsah	Malý	X
			Střední	Došlo k ojedinělému okrajovému úletu přípravku na sousední pozemek.
			Velký	Došlo k souvislému pásovému úletu přípravku na sousední pozemek-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	X
			Střední	Došlo k zasažení rostlin mimo pozemek, na kterém se prováděla aplikace přípravku.
			Velká	×Byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
		Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat		Ano.
10	7	Rozsah	Malý	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu povrchové vody, je 1.
			Střední	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu povrchové vody, je 2 až 4.
			Velký	Počet přípravků, které byly použity v rozporu s požadavky na ochranu povrchové vody, je 5 a více-, nebo byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Závažnost	Malá	X
			Střední	Při aplikaci přípravku nebylo postupováno v souladu s požadavky na ochranu vodních organismů z hlediska ochranné vzdálenosti od povrchové vody.
			Velká	×Byl použitý přípravek bez platného rozhodnutí o povolení.
		Trvalost	Odstranitelná	X
			Neodstranitelná	Neodstranitelné porušení.
		Přímé nebezpečí pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat		Ano.

Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v České republice pro 2018-2022

- Cíle a dílčí cíle NAP a způsob jejich plnění
 - Cíl I. Omezení rizik spojených s používáním přípravků
-
- Označování přípravků – elektronická evidence POR,
 - LPIS – evidence POR

Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů v České republice pro 2018-2022

- Opatření k zajištění splnění cílů a dílčích cílů NAP
-
- Šetrná aplikace POR – technická vybavenost

Děkuji za pozornost.

RNDr. Pavel Novák, Ph.D.
novak.pavel@vumop.cz